

5. Ďalšie významné zmeny nového zákona

Okrem financovania triedeného zberu formou rozšírenej zodpovednosti výrobcov prináša nový zákon o odpadoch ďalšie významné zmeny, ktoré sa týkajú aj samospráv.

5.1 Sprísnenie zberu a výkupu **kovových odpadov**

Jedným z cieľov nového zákona je za-
medziť trestnej činnosti spojenej s vý-
kupom kovov ako napr. krádeže kovov,
poškodzovanie majetku a ohrozovanie
či dokonca poškodzovanie zdravia. Pre-
to zákon nastavuje podstatne prísnejšie
podmienky zberu a výkupu kovových
odpadov, ako tomu bolo doposiaľ.

Medzi novo zavedené pravidlá patria
(§ 16 ods. 8):

- **bezhotovostný platobný styk** –
výkupňa má povinnosť vyplatiť
sumu za vykúpený kovový odpad
len bezhotovostne, buď na účet,

alebo formou peňažného poukazu
na výplatu,

- prevádzkovateľ výkupne musí za
výkup odvieť daň vyberanú zráž-
kou podľa osobitného predpisu,
- používanie výlučne váh zarade-
ných do skupiny **určených mera-
diel** a spĺňajúcich požiadavky na
určené meradlo,
- zhromažďovanie prevzatého od-
padu po dobu **min. 7 dní**,
- monitorovanie priestoru s umiest-
neným kovovým odpadom **kame-
rovým systémom** a uchovávanie
záznamu z kamerového systému
najmenej po dobu 14 dní.

5.2 Vybudovanie nového informačného systému OH

Zákon zriaďuje nový informačný systém odpadového hospodárstva (§ 103), ktorý slúži na zabezpečenie zhromažďovania údajov v oblasti odpadového hospodárstva a ich poskytovanie v ustanovenom rozsahu. Súčasťou informačného systému sú aj registre – zariadení, odborne spôsobilých osôb, výrobcov vyhradených výrobkov, organizácií zodpovednosti výrobcov ako aj zberných dvorov.

Údaje do systému majú povinnosť nahlasovať okrem iných subjektov aj obce, ktoré nahlasujú údaje o výške miestneho poplatku a o zberných dvoroch na ich území.

Zriaďovateľom nového informačného systému je Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len ministerstvo) a prevádzkovateľom ministerstvo alebo ním poverená organizácia.

Ambíciou v rámci nového informačného systému je postupné vybudovanie on-line systému, kam budú vkladať údaje pôvodcovia odpadov a nasledovné subjekty, ktoré s daným odpadom ďalej nakladajú. Nový informačný systém zabezpečí previazanosť údajov od pôvodcu až po koncovku a taktiež umožní kontrolu všetkých zúčastnených subjektov.

5.3 Zmeny v Programoch odpadového hospodárstva

V oblasti programov odpadového hospodárstva (POH) dochádza k predĺženiu obdobia, na ktoré sa POH vypracovávajú a taktiež k zníženiu administratívnej záťaže pôvodcov odpadov.

POH Slovenskej republiky vypracúva MŽP SR spravidla na obdobie 10 rokov (§ 9 ods. 1) a vyhodnotenie plnenia POH SR predkladá MŽP SR vláde raz za 5 rokov (§ 9 ods. 10).

Do 3 mesiacov od schválenia POH SR predloží okresný úrad v sídle kraja POH kraja na posúdenie jeho vplyvov na životné prostredie. Po posúdení vplyvov vydá záväznú časť formou všeobecne záväznej vyhlášky. POH kraja sa vypracúva na obdobie zhodné s obdobím platnosti POH SR.

Povinnosť vypracovať POH obce (§ 10) sa vzťahuje len na obec, ktorej ročná produkcia komunálneho odpadu vrátane drobných stavebných odpadov

je **viac ako 350 t** alebo počet obyvateľov je viac ako **1 000**. Obec musí predložiť POH obce do 4 mesiacov od vydania POH kraja príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva. Obdobie platnosti POH obce je zhodné s obdobím platnosti POH kraja, teda spravidla **10 rokov**.

Nadálej ostáva možnosť vypracovať POH spoločne s viacerými obcami na základe zmluvnej spolupráce (POH združenia obcí) (§ 10 ods. 10).

Nový zákon ruší povinnosť vypracovať POH pôvodcu. Dôjde tak k zníženiu administratívnej záťaže pre podnikateľov.

5.4 Zákazy

Okrem zákazu **skládkovania** odpadových **pneumatík** a biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zo záhrad, parkov a cintorínov (tzv. **zelený bioodpad**), ktoré boli už v predošlom zákone, sa zavádzajú ďalšie zákazy:

- zákaz skládkovania vytriedeného biologicky rozložiteľného **kuchynského a reštauračného odpadu** – tento zákaz nadobúda účinnosť až 1. júla 2016,
- zákaz skládkovania **vytriedených zložiek komunálneho odpadu**, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov. Dôvodom je skutočnosť, že v súčasnosti niekedy končia tieto vytriedené zložky komunálnych odpadov na skládkach odpadov, pričom ide o materiály, ktoré sú recyklovateľné a uvedené praktiky sú v rozpore so samotnou hierarchiou odpadového hospodárstva, ktorá je záväzná,

- zákaz zneškodňovať **spaľovaním biologicky rozložiteľný odpad** s výnimkou prípadu, na ktorý bol vydaný súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. b),
- zákaz **spaľovať** komunálny odpad **na voľnom priestranstve** a vo **vykurovacích zariadeniach** v domácnostiach. Tento zákaz jednoznačne **zakazuje škodlivé domáce spaľovanie odpadu**.

5.5 „Čierne skládky“ – zodpovednosť za nezákonne umiestnený odpad

Významnou novinkou podľa nového zákona o odpadoch je, že oznámiť čiernu skládku orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva (príslušný **okresný úrad, odbor ŽP**, ďalej len **príslušný orgán ŠS OH**) alebo obci môže **akákoľvek právnická alebo fyzická osoba** (§ 15 ods. 1).

Vlastník, správca alebo nájomca **nehnuteľnosti** je povinný **bezodkladne** po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne uložený odpad, **oznámiť** túto skutočnosť príslušnému orgánu **ŠS OH** (§ 15 ods. 2). Ak to nespraví, dopúšťa sa priestupku, za ktorý mu možno udeliť pokutu do 1 500 € (§ 115), v prípade právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa môže byť uložená pokuta v rozsahu od 500 do 50 000 € (§ 117).

Obec a orgán ŠS OH sa o oznámení čiernej skládky **navzájom informu-**

jú najneskôr do 7 pracovných dní od oznámenia (§ 15 ods. 3).

Ak orgán ŠS OH na základe oznámenia čiernej skládky zistí, že nezákonne umiestnený odpad je v takom rozsahu, že bol **spáchaný trestný čin**, postupuje v zmysle Trestného poriadku (§ 15 ods. 7).

Ak nebol spáchaný trestný čin, orgán **ŠS OH** začne konanie o **určenie zodpovednej osoby** (§ 15 ods. 8). Orgán ŠS OH zisťuje osobu, ktorá čiernu skládku vytvorila a tiež zisťuje, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti urobil všetky potrebné opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti, alebo či mal z umiestnenia odpadu majetkový prospech (§ 15 ods. 9).

Ak orgán ŠS OH v konaní zistí vinníka zodpovedného za nezákonne uložený odpad, musí **vinník zabezpečiť** zhod-

notenie alebo zneškodnenie tohto odpadu **na vlastné náklady**, v prípade komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu výlučne prostredníctvom toho, kto má s obcou zmluvu na nakladanie s odpadom **(zberová spoločnosť)** alebo prostredníctvom obce, ak túto činnosť obec zabezpečuje sama (§ 15 ods. 13).

Ak orgán **ŠS OH** v konaní vinníka **ne-zistí**, zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu

musí zabezpečiť (§ 15 ods. 14):

- **obec**, na ktorej území sa čierna skládka nachádza, **ak ide o komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad**,
- príslušný orgán **ŠS OH**, **ak ide o iný ako komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad**.

Príslušný orgán **ŠS OH** môže **požiadať orgány policajného zboru** o súčinnosť pri objasňovaní nezákonného umiestnenia odpadu (§ 15 ods. 17).

5.6 Zrušenie Recyklačného fondu

Recyklačný fond bol zriadený v roku 2001 zákonom o odpadoch č. 223/2001 Z. z. na podporu triedeného zberu a zhodnocovania odpadov, ako aj vybudovania recyklačných kapacít na Slovensku.

Úloha Recyklačného fondu sa pomaly končí, pretože recyklačný priemysel je na Slovensku už z veľkej časti vybudovaný a centralizovaný systém podpory zhodnocovania odpadov bez konkurenčného prostredia sa javí ako nedostatočný a nepružný. Príjmy do Recyklačného fondu sa stále znižujú, pretože čím ďalej, tým viac povinných osôb si plní svoje povinnosti pomocou systému oprávnených organizácií a stúpa počet neplatičov príspevkov bez možnosti ich sankcionovania.

Na základe uvedeného sa MŽP SR ako predkladateľ nového zákona o odpadoch rozhodlo Recyklačný fond zrušiť a podporu zhodnocovania odpadov preniesť plne na plecia priemyslu formou rozšírenej zodpovednosti výrobcov.

Zrušenie Recyklačného fondu (§ 132 – 134) zákon stanovil k 31. 12. 2016. Bude to postupný proces, pričom Recyklačný fond vstúpi týmto dňom do likvidácie.

Povinnosť výrobcu a dovozcu platiť príspevok do Recyklačného fondu a ohlasovať ustanovené údaje z evidencie Recyklačnému fondu za príslušné výrobky a zariadenia ním vyrábané alebo dovážané **zaniká ku dňu 30. júna 2016 (§ 130 ods. 4)**.

Zoznam skratiek

BRO	biologicky rozložiteľný odpad
BRKO	biologicky rozložiteľný komunálny odpad
DSO	drobný stavebný odpad
EÚ	Európska únia
KO	komunálny odpad
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
OH	odpadové hospodárstvo
orgán ŠS OH	orgán štátnej správy odpadového hospodárstva
OZV	organizácia zodpovednosti výrobcov
PA	polyamid, druh plastu
PE	polyetylén, druh plastu
PET	polyetyléntereftalát, druh plastu
PP	polypropylén, druh plastu
PS	polystyrén, druh plastu
PVC	polyvinylchlorid, druh plastu
POH	program odpadového hospodárstva
RZV	rozšírená zodpovednosť výrobcu
SR	Slovenská republika
VZN	všeobecne záväzné nariadenie